

didaktična problematika geografije

UDK 911:371.388.8:373.46 = 863

UDC 911:371.388.8:373.46 = 863

VKLJUČEVANJE NARAVOSLOVNIH DNI V PROGRAM VZGOJNOIZOBRAŽEVALNEGA DELA PRI POUKU ZEMLJEPISA V OSNOVNI ŠOLI

Marija Košak^x

Naloga pouka geografije je, da učenci dobijo toliko geografskega znanja kot sestavino splošne izobrazbe, da lahko razumejo in pravilno vrednotijo dejstva, pojave, procese in zakonitosti, ki pogojujejo življenje v različnih okoljih. Sodobno pojmovanje geografije nas usmerja k iskanju bistva pojavov, ki so prostorsko tipični. Zato si tudi pouka geografije ne moremo predstavljati brez spoznavanja tipičnosti v konkretnem okolju. Zaradi nedostopnosti, oddaljenosti vrste pojavov in časovnih omejitvah je ta zahteva neuresničljiva. Program življenja in dela osnovne šole v učnem načrtu za zemljepis (6., 7., 8.) navaja kot možnost izbire oblike in metode terenskega dela in ekskurzije. Isti program (4. zvezek) pa vključuje kot obvezno sestavino vzgojnoizobraževalnega procesa naravoslovne dneve. Za uspešen pouk zemljepisa je organizacija takih dejavnosti velikega pomena. Omožčajo neposredno opazovanje v pokrajini, ki vsebuje tiste pojave, ki jih obravnavamo po učnem načrtu v določenih, podobnih pokrajinah, kot je naše okolje. Taka spoznanja so bolj prepričljiva in so tudi osnova za lažje pridobivanje znanj iz knjig in drugih virov.

Izvenrazredne dejavnosti vplivajo na učenca, na njegovo izobraževanje in vzgojo. Za osnovnošolsko izobraževanje poudarjamo, da ima prednost pojmovno znanje in usvojitev različnih metod kot osnova za nadaljnje izobraževanje v srednji šoli ali samoizobraževanje pred obsežnim vsebinskim, več ali manj faktografskim znanjem. Narava predmeta geografije dobesedno sili v pokrajino, najboljšo geografsko učilnico, kjer so velike možnosti za doseg poudarjenega cilja. Učenec namreč v pokrajini ob dostopnem, enostavnem pridobiva izkušnje in znanja in s tem tudi osnove za spoznavanje tudi zapletenega in oddaljenega. Razumljivo je, da učenec v času geografskega izobraževanja ne more vsega videti in doživeti v svojem kraju, vendar, če dobro pozna domače okolje, mu ne bo težko ustvariti predstave o tistem, kar je značilno za druge pokrajine. Posebnega pomena je organizirano terensko delo v okviru naravoslovnih dni tudi zaradi tega, ker so učenčeva doživetja in spoznanja dobra osnova za nadaljnje oblikovanje njegovega odnosa do takega načina spoznavanja okolja ali do okolja samega.

Povezovanje pouka geografije s proučevalnim delom v neposrednem okolju je različno glede na postavljene smotre, vsebine ali postopke.

^x dipl. geog., višja predavateljica, Pedagoška akademija, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, 61000 Ljubljana, Kardeljeva ploščad, glej izvleček na koncu Obzornika

izražanje svetla. Omejlil se bom na tiste

nju nalog zavedamo zahtevnosti spo-

naloga mora učitelj upoštevati tudi

poslovni dnevi prispevali svoj delež
v stroški pouka geografije in vzgojnoiz-
obraževalni dejavnosti.